

Hội An rộn ràng Lễ hội Nguyên Tiêu - Gìn giữ mạch nguồn di sản trong nhịp sống đương đại

20:05 02/03/2026

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thành phố Đà Nẵng cho biết, từ ngày 2 đến 4/3 (nhằm ngày 14 đến 16 tháng Giêng năm Bính Ngọ), tại Khu phố cổ Hội An sẽ diễn ra Lễ hội Nguyên Tiêu – Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia, một trong những lễ hội truyền thống tiêu biểu của đô thị cổ mỗi dịp đầu xuân.

Lễ hội Nguyên Tiêu - Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia, diễn ra từ ngày 2 đến ngày 4/3. (Ảnh: nhandan.vn)

Tết Nguyên Tiêu, còn gọi là Tết Thượng Nguyên, là ngày Rằm đầu tiên của năm mới. Trong quan niệm dân gian, đây là thời khắc “Thiên quan Tứ phúc”, mở đầu cho một năm hanh thông, an hòa. Với cư dân phố Hội, Nguyên Tiêu từ lâu được xem là “cái Tết sau Tết” – dịp để cộng đồng cùng nhau hoàn tất vòng khởi đầu tâm linh, gửi gắm ước vọng bình an, thịnh vượng.

Trong khuôn khổ lễ hội, các nghi lễ truyền thống được tổ chức trang trọng tại Chùa Ông, Chùa Bà, các hội quán người Hoa, đình làng, nhà thờ tộc và nhiều di tích trong khu phố cổ cùng vùng lân cận. Lễ cúng Nguyên Tiêu, giỗ Tổ Tiên hiền, nghi thức dâng hương cầu an không chỉ thể hiện đạo lý “uống nước nhớ

nguồn”, mà còn góp phần củng cố mạch nguồn tâm linh bền chặt đã được vun bồi qua nhiều thế kỷ hình thành và phát triển của đô thị thương cảng xưa.

Điểm nhấn của lễ hội là lễ dâng hương và diễu hành diễn ra vào 8 giờ 30 phút ngày 4/3 (16 tháng Giêng) tại di tích Đình Hội An (số 27 Lê Lợi) và Quan Công Miếu (số 24 Trần Phú). Hoạt động được tổ chức trang nghiêm, mang đậm dấu ấn văn hóa bản địa, thể hiện khát vọng về một năm mới an khang, thịnh đạt.

Trước đó, đêm 2/3 (14 tháng Giêng), chương trình tái hiện “Đêm phố cổ Hội An đầu thế kỷ XX” sẽ đưa người dân và du khách trở về không gian xưa cũ, nơi ánh nến, đèn lồng và tà áo dài hòa quyện trong nhịp sống thanh bình. Hoạt động này không đơn thuần là trình diễn nghệ thuật, mà còn là một hình thức “bảo tồn sống”, khơi dậy ký ức đô thị trong lòng cộng đồng.

Xuyên suốt lễ hội là chuỗi hoạt động văn hóa – nghệ thuật truyền thống như diễn xướng Tuồng, trò chơi Bài Chòi, trưng bày hình ảnh về Tết Nguyên Tiêu... Không gian phố cổ trở nên huyền ảo dưới ánh trăng xuân, tạo nên sự giao thoa giữa linh thiêng và thi vị – giữa truyền thống và hiện đại.

Trong bối cảnh hội nhập sâu rộng, khi các đô thị đối mặt với áp lực thương mại hóa và đồng nhất văn hóa, việc duy trì và tôn vinh Lễ hội Nguyên Tiêu mang ý nghĩa vượt ra ngoài phạm vi một sự kiện thường niên. Đó là minh chứng cho sức sống của một đô thị di sản, nơi các giá trị văn hóa vật thể và phi vật thể không bị “đóng khung” trong bảo tàng, mà hiện diện sinh động trong đời sống thường nhật.

Giữ gìn lễ hội không chỉ là bảo tồn nghi lễ, mà là bảo tồn ký ức cộng đồng, bản sắc đô thị và niềm tin vào những giá trị bền vững. Và chính trong nhịp trôi của thời gian, những ngọn đèn lồng Nguyên Tiêu thấp sáng không chỉ phố cổ, mà còn thấp sáng ý thức gìn giữ di sản cho các thế hệ mai sau.

Hậu Thạch (t/h)